

განტის გრაფიკის გამოყენების შესაძლებლობები აუდიტის მართვის პროცესში

ტარიელ კიკვაძე, სტუ-ს სრული პროფესორი
ირინე ფარსელაშვილი, სტუ-ს დოქტორანტი

რეზიუმე

* * * * *

სტატიაში “განტის გრაფიკის გამოყენების შესაძლებლობები აუდიტის მართვის პროცესში” განიხილება აუდიტის მართვის პროცესში სხვადასხვა რესურსების დაგეგმვისას განტის გრაფიკის გამოყენების უპირატესობები.

დასმული ამოცანის წარმატებით გადაწყვეტის უმნიშვნელოვანეს პირობას აუდიტის პროცესის განხორციელების ვადის შეკვეცა წარმოადგენს, რისთვისაც აუცილებელია დროითი პარამეტრების გამოთვლა და მიმდინარე სამუშაოებისათვის საჭირო ადამიანური რესურსების განსაზღვრა, სასურველი ეფექტის მინიმალური ფინანსური დანახარჯებით მიღწევისათვის.

სტატიაში დეტალურად არის გაანალიზებული განტის გრაფიკის აგების ეტაპები და დაგეგმილი გრაფიკის შესრულების პროცესში რესურსების განაწილების ვარიანტები.

საკვანძო სიტყვები: აუდიტი, განტის გრაფიკები, აუდიტის ქსელური დაგეგმვა, პროექტის მართვა.

Summary

Possibilities of Using Gantt Charts in Audit Management Process

The article “Possibilities of Using Gantt Charts in Audit Management Process” discusses the advantages of using Gantt Charts in the process of planning different resources in Audit.

Necessary conditions for successful solution of this task is to reduce the timeline of audit process for which is necessary to calculate the time parameters and define needed human resources for current operations’ desired effect with the minimum amount of financial costs.

The article provides detailed analysis of the stages of Gantt Charts and variations of distribution of resources included in the work process.

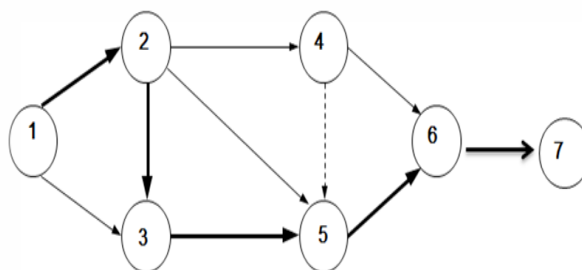
აუდიტის პროცესის შესაბამისობას საკანონმდებლო და სხვა ნორმატიულ აქტებთან რევიზირებას უკეთებს კომპლექსური ჯგუფი, ხოლო ამ ჯგუფის კოორდინაციას ახდენს ჯგუფის ხელმძღვანელი კალენდარული გრაფიკების, სამუშაო პროგრამისა და სხვა ორგანიზაციულ-აღმასრულებელი დოკუმენტების საშუალებით. ამ საკითხების რაციონალური გადაწყვეტა შესაძლებელია აუდიტორულ პროცესში ქსელური დაგეგმვის გამოყენებით. დაგეგმვა აუდიტორს ეხმარება გაანალიზოს დავალებები და კოორდინაცია გაუწიოს სამუშაოებს, რომელთაც ასრულებენ სხვა აუდიტორები და ექსპერტები. ზოგჯერ განსაზღვრული პროცედურების ჩატარებისათვის საჭირო ხდება დროის კორექტირება და სხვა სტრატეგიული გადაწყვეტილებები. რთული პროექტები დაკავშირებულია ასეულობით ოპერაციის განხორციელებასთან.

პროექტის მართვისა და რესურსების დაგეგმვის პროცესში განსაკუთრებით მოსახერხებელია განტის გრაფიკის გამოყენება, რომელიც რამდენადმე განსხვავებულად ასახავს სამუშაოთა ერთობლიობას.

ეს გრაფიკი საშუალებას იძლევა დადგინდეს, თუ რა სამუშაოები წარმოებს დროის ნებისმიერ მომენტში, რაც ეხმარება ხელმძღვანელობას განსაზღვროს აუცილებელი რესურსები მათ შესასრულებლად.

განტის გრაფიკის გამოყენების შესაძლებლობებს გავანალიზებთ ქვემოთ მოცემულ აუდიტის პროცესის დაგეგმვის ქსელური გრაფიკის მაგალითზე (გრაფიკი 1):

გრაფიკი 1.

პირველყოვლისა აუცილებელია წარმოდგენილი გრაფიკის შესაბამისი ძირითადი დროითი პარამეტრების გაანგარიშება, რომლის შედეგებიც მოცემულია ქვემოთმოყვანილ ცხრილში (ცხრილი 1).

ცხრილი 1.

	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხანგრძლივობა	დაწვევის ადრეული ვადა	დამოკიდებულების გვიანი ვადა	დროის სრული რეზერვი
1.2	ზოგადი ცნობების შეგროვება	5	0	5	0
1.3	კლიენტის მიღება კლიენტის იურიდიულ ვალდებულებებზე	3	0	3	6
2.3	კონტროლის სისტემების გაცნობა	4	5	9	0
2.4	აუდიტის ჩასატარებლად საჭირო რესურსების შეფასება	2	5	12	5
2.5	რისკების იდენტიფიცირება	3	5	10	2
3.5	შიდა აუდიტორების გამოყენების აუცილებლობის შეფასება	1	9	10	0
4.6	კადრების შერჩევა	3	7	15	5
5.6	ანალიტიკური პროცედურები	5	10	15	0
6.7	აუდიტის პროგრამის შედგენა	5	15	20	0

დაგეგმილი გრაფიკის შესრულების პროცესში რესურსების განაწილების ვარიანტების გასაანალიზებლად მოსახერხებელია მათი ჰისტოგრამით ასახვა.

განტის გრაფიკის აგებისას ჰორიზონტალურ სკალაზე გადაიზომება მთელი პროექტის ხანგრძლივობის მნიშვნელობები. შემდეგ ერთ ხაზზე გადაიდება ყველა კრიტიკული სამუშაო. ყველა სხვა სამუშაო გადაიდება ცალკე ჰორიზონტალურ ხაზებზე მათი დაწყების ადრეული ვადის, ხანგრძლივობისა და დროის სრული რეზერვის (იგი პუნქტირი წირით აღინიშნება) გათვალისწინებით. მონაკვეთების დასაწყისსა და ბოლოში იწერება შესაბამის ხდომილებათა ნომრები.

ნახაზზე 1.1 წარმოდგენილია შესაბამისი განტის გრაფიკი.

0-.-.-.-5-.-.-.-10-.-.-.-15-.-.-.-20
 1-----2-----3-5-----6-----7
 1---3-.-.-.-.-.
 2---4-.-.-.-.-.
 2---5-.-.-.
 4---6-.-.-.-.-.
 ნახ. 1.1

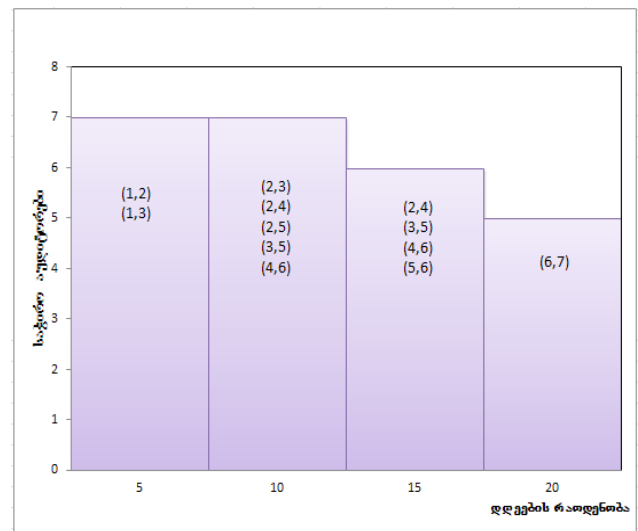
თითოეული სამუშაოს შესასრულებლად გარკვეულ ვადებში აუცილებელია შესაბამისი რესურსების გან-

საზღვრული რაოდენობა. სიმარტივისათვის ვიგულისხმობთ, რომ გრაფიკზე მოყვანილ სამუშაოთა მთელი კომპლექსის განსახორციელებლად შეიძლება გამოვიყენოთ ერთიდაიგივე კვალიფიკაციის აუდიტორები. სამუშაოთა შესასრულებლად აუცილებელი აუდიტორების რაოდენობა შეგვიძლია წარმოვადგინოთ შემდეგი ცხრილის სახით:

ცხრილი 2.

სამუშაო	საჭირო აუდიტორების რაოდენობა
1.2	5
1.3	2
2.3	2
2.4	1
2.5	2
3.5	1
4.6	1
5.6	3
6.7	5

აუდიტორთა უკანასკნელ ცხრილში მოყვანილი მონაცემები შეგვიძლია ავსახოთ ჰისტოგრამაზე ისე, როგორც ეს ქვემოთმოყვანილ ნახაზზეა ნაჩვენები:

როგორც ვხედავთ, აუდიტორებზე მოთხოვნის “პიკს” ადგილი აქვს პირველიდან მეათე დღის ჩათვლით და იგი შეიძლება ერთდროულად შეადგენს.

აღნიშნული “პიკის” დაწვევა შესაძლებელია ერთი ან რამდენიმე სამუშაოს დაძვრით მათი დროის სრული რეზერვების გათვალისწინებით (ადვილი მისახვედრია, რომ ნებისმიერი კრიტიკული სამუშაოს დაძვრის შემთხვევაში აუცილებლად დაირღვევა პროექტის შესრულების ვადა).

“პიკის” დაწვევისა და რესურსების გათანაბრების აღწერილი პროცესი ცალსახა არ არის. ამ დროს გათვალისწინებული უნდა იქნეს როგორც აუდიტორთა განსხვავებული პროფესიული უნარ-ჩვევები და კვალიფიკაცია, ასევე პროექტის ფინანსური მხ-

არეც.

ბუნებრივია, აქტუალურია აუდიტის განხორციელების ვადის შეკვეცის ამოცანაც. არცთუ იშვიათად ამის მიღწევას ცდილობენ ყველა, ან სამუშაოთა უმრავლესობის ხანგრძლივობის შემცირების გზით. ასეთი მიდგომა, როგორც წესი, არ იძლევა სასურველ ეფექტს, რადგანაც დაკავშირებულია დამატებით დანახარჯებთან, ხოლო სამუშაოთა კომპლექსის შესრულების ვადა უმნიშვნელოდ იკვეცება.

ქსელური დაგეგმვისა და მართვის მეთოდის გამოყენება ზემოაღნიშნული მიზნის მისაღწევად, პირველ ყოვლისა, გულისხმობს კრიტიკული გზის სამუშაოთა ხანგრძლივობის შემცირებას მატერიალური და შრომითი რესურსების გარკვეული ნაწილის არაკრიტიკული სამუშაოებიდან გადასროლის გზით.

დიდ გრაფიკებში კრიტიკულ სამუშაოთა რაოდენობა იშვიათად აღემატება სამუშაოთა საერთო რაოდენობის 10%-ს. არაკრიტიკული სამუშაოებიდან რესურსების კრიტიკულ სამუშაოებზე აღნიშნული გადაადგილებები უნდა განხორციელდეს გონიერ ფარგლებში იმ თვალსაზრისით, რომ ამ დროს ქსელურ გრაფიკებზე შეიძლება გაჩნდეს ახალი კრიტიკული გზები.

საერთოდ, ყველა ღონისძიება, რომელიც მიმართული იქნება კრიტიკული გზის ხანგრძლივობის შესამცირებლად, უნდა ჩატარდეს მთელი ქსელური გრაფიკის გათვალისწინებით.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. კიკვაძე ტ., ბერიძე თ., ბიზნესის ანალიზის რაოდენობრივი მეთოდები, "ტექნიკური უნივერსიტეტი", თბილისი, 2009;
2. კიკვაძე ტ., ფარსელაშვილი ი., აუდიტის პროცესის ქსელური დაგეგმვა, "ბიზნეს ინჟინერინგი", თბილისი, 2014;
3. Alvin A. Arens, James K. Loebbecke, AUDITING AN INTEGRATED APPROACH Fifth Edition, PRENTICE HALL, ENGLEWOOD CLIFFS, 2001;
4. Meri Williams, The Principles of Project Management, SitePoint Pty, 2008